

ze niet gekend. In 1595 huwde zij en reeds in 1605 overleed haar gemaal. Zij stierf in 1616 en is in het koor van de kerk te Buren begraven.

De tweede prinses, over wie de auteur schrijft, is Anna van Oranje-Nassau. Ook in dit hoofdstuk is de reis beschreven van Breda naar de Dillenburg, maar nu geheel anders dan in het eerste, want nu is het Anna, de driejarige prinses, die gedurende den tocht op heel wat anders let dan waarvoor Maria aandacht heeft. Ook Anna hecht zich aan de beminnelijke grootmoeder. We krijgen ook nu een beeld van den bewogen tijd. De jonge meisjes leven dien tijd mee: de spanningen van dien tijd. De gevechten — de onrust — de blijdschap, die getemperd is door de zekerheid, dat nieuwe strijd wacht. Als allen bijeen zijn, geniet men van liefde en trouw, maar al te spoedig volgt een afscheid en leeft men weer bange uren door.

De Prins huwt met Charlotte van Bourbon, wier leven in het vierde hoofdstuk beschreven wordt. De moeilijkheden betreffende het huwelijk van Anna met Willem Lodewijk, den Frieschen stadhouder, lijken eerst onoverkomelijk; later worden ze opgelost. In 1587 trouwen ze en de bruiloft wordt „in onderlinge eensgezindheid met vreugde gevierd.” Het geluk was hier nog korter dan het was in Maria's huwelijk. Anna overleed reeds het volgende jaar.

Een belangrijk hoofdstuk volgt nu. Prinses Emilia, de

andere dochter van Anna van Saksen, is door haar grootmoeder opgevoed. De auteur beschrijft ons haar karakter, dat sterk overeenkwam met dat van haar moeder.

We bemerken hier den invloed van haar broer Maurits vooral in verband met het huwelijk, dat straks gesloten wordt met Don Emanuel van Portugal.

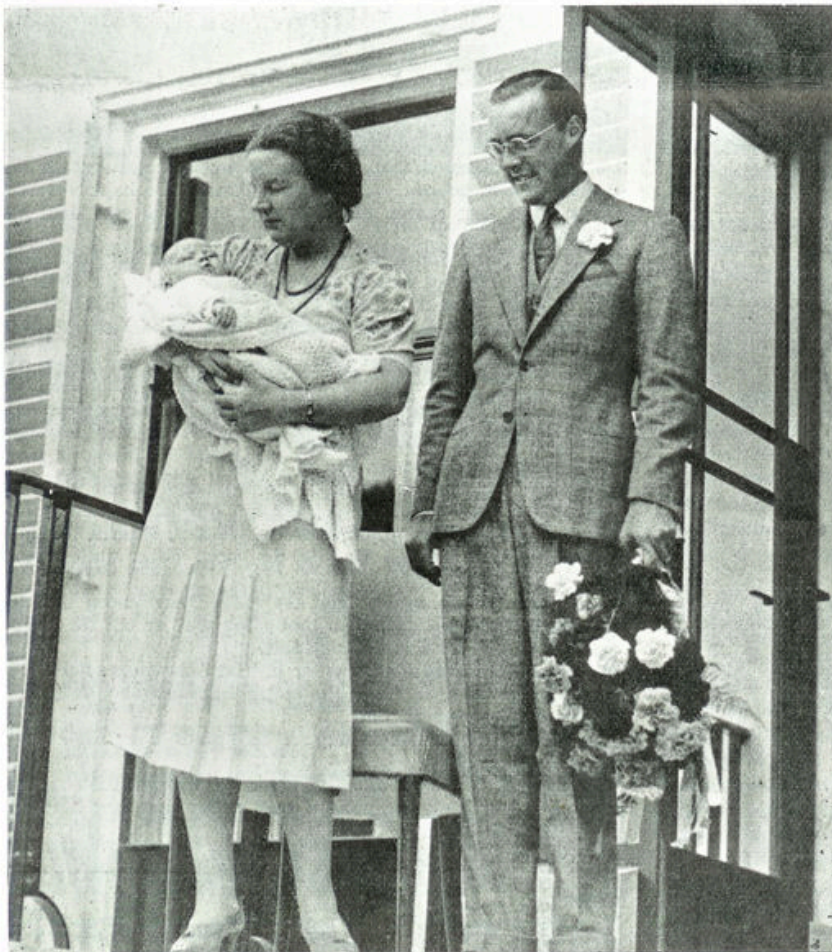
Dit huwelijk werd door een priester voltrokken. De verwijdering tusschen Emilia en Maurits werd al grooter; later is de vrede hersteld en wel door bemiddeling van Philips Willem, Maurits' oudsten broer. Toch werd de verhouding opnieuw ernstig gestoord, toen Emanuel naar de Spaansche zijde overging. Dit was ook de oorzaak van het conflict tusschen de echtgenooten. Ook het godsdienstverschil zal hebben meegewerkt: Emanuel was Roomsch, Emilia Calviniste.

Maurits heeft zich voor zijn dood nog met zijn zuster verzoend. Zij stierf in 1629.

Ik heb maar een oppervlakkigen indruk kunnen geven van de eerste aflevering van dit mooie boek.

Veel zorg is er besteed aan inhoud en vorm. De schrijver verdient den dank van allen, die onze historie liefhebben, en wie verrijking van zijn kennis dezer historie begeert, wordt door het lezen van dit werk niet teleurgesteld. Hij zal van menige gebeurtenis een duidelijker beeld hebben en de beteekenis van het Huis van Oranje zal hij nog beter verstaan.

A. L. v. H.

FIGUREN RONDOM KONINGIN WILHELMINA

Prins Bernhard

Toen op 8 September 1936 de blijde tijding tot het Nederlandsche volk kwam, dat Prinses Juliana zich had verloofd met Prins Bernhard Von Lippe-Biesterfeld, was deze Deutsche Prins voor ons volk een geheel onbekende figuur.

Afgezien nog van het feit, dat Duitschland zeer vele vorstenfamilies bezit, had ook tot deze onbekendheid meegewerkt, dat in dit land na den wereldoorlog de vorstenfamilies geheel naar den achtergrond waren gedrongen en meest allen als rustige burgers — onbekend en onbemind — voortleefden.

Zoo viel het dus geenszins te verwonderen, dat Prins Bernhard Von Lippe-Biesterfeld in ons land zelfs niet bij name bekend was.

Toch was van meetaf de blijdschap groot, over het tot stand komen van deze verloving. Daartoe was ook genoegzame grond. Deze verloving toch beteekende allereerst voor onze geliefde Koningin, wier leven ná het overlijden van Moeder en Man zoo bijzonder vereenzaamd was, een levensverrijking, die én door Haar zelve en door ons volk ten hoogste werd gewaardeerd. Verder werd de blijdschap gestimuleerd, doordat ons

volk intuïtief gevoelde, dat door deze verlovings nieuwe perspectieven werden geopend voor het voortbestaan onzer dynastie. Bange zorg had daaromtrent in den laatsten tijd veler hart vervuld. Het bezit van Oranje was zoo uiterst broos. Wel was dit de eeuwen door bijna steeds zoo geweest en had Gods goedheid toch telkens als de nood op het hoogst was redding geschonken, doch wie kon zeggen of ook voor de toekomst op een dergelijke genadige leiding Gods met ons volk mocht worden gerekend. Reeds zooveel eeuwen hadden we profijt gehad van dit eminente geslacht.

De zorg voor het voortbestaan der dynastie begon benauwend te worden, toen in buiten- en binnenland extremisten van allerlei schakeering zich deden gelden en zoo God het niet verhoedde, ook voor Nederland het ergste deden vreezen.

Zoo was de blijde boodschap van 8 September 1936 voor velen een gebedsverhooring en voor schier gansch ons volk het wegnemen van een beklemming, die sinds jaren had benauwd. Alle reden was er dus tot een uitbundigen jubel toen de nog onbekende Prins Bernhard zijn intrede in ons vaderland deed.

En die jubel werd weldra tot een uitgieting van vreugde, toen ons volk den nieuwen Prins nader leerde kennen. Het bleek toch al gauw, dat Prins Bernhard iemand was, die het leven van zijn tijd niet alleen meeleeftde, maar het ook kende.

Alle zweem naar het kunstmatig in stand houden, van wat eenmaal onherroepelijk voorbij was, was den Prins vreemd. Met beide beenen stond hij op den bodem van het hedendaagsche leven.

Onze Koningin had ons dienaangaande reeds in Haar radio-rede ingelicht:

„Aanstands na voltooiing van zijn studie in de rechten in zijn vaderland,” zoo zeide Hare Majesteit, „heeft hij werk gezocht en gevonden op economisch gebied. Een jaar geleden werd hij te werk gesteld te Parijs en het lag in de bedoeling, den daar aangevangen arbeid en studie te Amsterdam voort te zetten. Zijn verloven gebruikte hij voor buitenlandse reizen tot verdere ontwikkeling en bezocht o.a. Nederland en Marokko.” Ook Prinses Juliana gewaagde er van toen zij zeide: „Mijn verloofde wil zich eerst nog eenigen tijd rustig wijden aan de studie van ons land en zijn overzeesche gewesten en die, geleid door zijn persoonlijke aanleg, speciaal van de economische zijde aanvatten.”

En Prins Bernhard wist de juiste snaar te treffen, toen hij door de radio o.m. zeide:

„In mijn betrekkingen met het Nederlandsche volk neem ik mij voor, mij te laten leiden door het voorbeeld van de zoo bijzondere verhouding, welke van ouds bestaat tusschen Nederland en het Huis van Oranje.”

Met één slag had de Prins het hart van het Nederlandsche volk gewonnen.

Vorstelijke personen zijn in ons land nimmer als bovennatuurlijke menschen beschouwd. Onze aangeboren nuchterheid heeft ons daarvoor steeds behoed en de eenvoud der Oranjes, hun medeleven in en met het volk, maakte zulk een vereering eenvoudig onmogelijk. Uit alles wat wij van Prins Bernhard hoorden en zagen, bleek overduidelijk, dat hij uit hetzelfde hout was gesneden als de besten onzer vroegere Oranje-vorsten. Zijn viervoudige afstamming van Prins Willem van Oranje verloochende zich niet. De Prinsen van Oranje hebben zich steeds onder het volk bewogen, zij hebben zich steeds geheel op de hoogte gehouden van wat er in de ziel van ons volk leefde en wisten zoo op nimmer falende wijze den weg tot het hart van ons volk te vinden.

482

Een zelfde streven nu, merkten we op bij Prins Bernhard en daardoor werd hij in korten tijd iemand dien we al lang hebben gekend. Hij kent den levensnood, die ook bij velen in ons land schrijnt en pijnigt, en hij gaat daaraan niet onaandoenlijk voorbij, maar leeft er in mee en tracht te helpen en te heelen waar hij kan. Dat de Prins bij dit nobele streven de volle medewerking van zijn gemalin heeft, wordt door niemand in twijfel getrokken. Prinses Juliana kent ons volk door en door en zij heeft een helder inzicht in de behoeften en nooden van onzen tijd. Meermalen reeds gaf zij daarvan op bijzondere wijze blijk.

De graaf van Athlone zeide bij gelegenheid van de vorstelijke verlovings: „De Prinses is niet alleen een zeer bekwame en geschikte jonge vrouw, doch zij beschikt tevens over vele hoedanigheden, welke van groote waarde voor haar land zullen zijn. Zij zal een goede koningin worden.”

Voor deze buitenlandsche waardeering zijn we zeer dankbaar en we onderschrijven haar geheel.

Zoo bracht de komst van Prins Bernhard geluk aan ons volk, maar niet minder zonneschijn en blijdschap in het leven van onze Koningin. Bij verschillende gelegenheden gewaagde Hare Majesteit met rechtmatigen trots van „Hare kinderen.” Prins Bernhard, een der jongste figuren rondom Koningin Wilhelmina, is tevens een der belangrijkste. Nu hij aanstaande week voor de tweede maal in ons land zijn geboortedag hoopt te herdenken, bieden wij onze eerbiedige gelukwensen aan. Geve God, dat hij tot in lengte van dagen moge bijdragen tot het vermooren van Harer Majesteits levensavond.

P. DE ZEEUW J.Gzn

HET STILLE VERLANGEN

door HENK DE SWART

De warme zonnestrallen schieten door het open raam en rusten in den schoot van Woltje Dijkman, die haar verstelwerk even laat rusten en kijkt naar het spel van licht en schaduw.

De boomen aan den kant van den weg en om het huis rijen zich aaneen en aan weerskanten staan ze, alsof zij zich over iets vroolijk maken... Iets onbestemds — en de bladeren vereenigen zich tot een dansend dak, glimmend in het witte licht.

In de takken is gejoel van vogels, blij kwetterende geluiden kwinkelend in de blauwe voorjaarslucht...

Spreeuwen en merels fluiten en stoeien en lawaaien als kinderen die uit school komen....

Woltje Dijkman zit maar stil en geniet...

Maar nu, uitzierend over het zacht-groene grasland, hùn land, nu staat zij plotseling voor het geopende venster...

Een golvende glans glijdt over de weiden, waarin de kievitenvogels soldaatje spelen en die de lucht doen vullen met hooge geluiden....

Een zacht windje speelt met de losse haarlokken om de slapen... Zij voelt zich één met alles wat er om de boerderij en in het land leeft en groeit.

Maar nu is haar aandacht weer bij dat ééne punt: Bart.

In de verte ziet zij het regelmatig handbeweeg van den melkknecht onder de koe...

Zoo staat zij hier elken dag... en spiedt naar de bewegingen van Bart. —

Hier wist zij ook haar moeder staan... vroeger, toen zij als jong en jolig kind huppelend met vader mee het land in trok om te melken.

Dan wuifde zij aan moeder en vader zwaaide met zijn pet... Dat was het heerlijke, blijde, onbezorgde leventje van elken dag...

Kort daarop stierf Woltje's moeder — en alles veranderde. Sinds woont zij met haar vader alleen...